

TÄYDELLISYYS

Eräässä evankeliumin lauseessa itse Jumala asetetaan jäljiteltävän täydellisyyden esikuvaksi: ”Olkaa täydellisiä, niin kuin teidän taivaallinen Isänne on täydellinen” (Matt. 5:48). Tällä hämmästyttävällä käskyllä on UT:ssa se asema, joka 3. Mooseksen kirjan käskyllä oli VT:ssa: ”Olkaa pyhät, sillä minä olen pyhä” (3. Moos. 11:45; 19:2). Näiden kahden välillä näkökulman muutos käy selvästi ilmi.

VT.

1. Jumalan pyhyys ja täydellisyys. VT:ssa ei puhuta niinkään täydellisyydestä kuin pyhyydestä. Jahve on pyhä, toisin sanoen hän kuuluu aivan toiseen järjestykseen kuin tämän maailman olennot: hän on suuri, voimallinen ja pelottava (5. Moos. 10:17; Ps. 76); hän osoittaa myös ihmeellistä hyvyyttä ja uskollisuutta (2. Moos. 34; Ps. 136); hän puuttuu historiaan suvereenilla oikeudenmukaisuudella (Ps. 99). Häntä ei luonnehdita täydelliseksi: hepreaksi tämä sana soveltuu hyvin vain rajallisiin olentoihin (kuten ranskan sana ”complet”). Mutta täydellisyydestä puhutaan hänen tekojensa (5. Moos. 32:4), lakinsa (Ps. 19:8) ja teidensä (2. Sam. 22:31) yhteydessä.

2. Täydellisuuden vaatimus. Kun pyhyiden Jumala valitsee itselleen kansan, tästä kansasta tulee vuorostaan pyhä, toisin sanoen profaanista erotettu ja pyhitetty. Samalla sitä koskee täydellisuuden vaatimus: sen, mikä on pyhitetty, tulee olla ehjää ja virheetöntä.

Ensiksi vaaditaan fyysistä eheyttä: sitä edellytetään uhrieläimiltä: ”Älkää uhratko Jahvelle sokeaa, rampaa tai runneltua eläintä...” (3. Moos. 22:22). Sama laki koskee pappeja (3. Moos. 21:17–23) ja tietyssä määrin koko kansaa: puhtautta ja epäpuhtautta koskevat säännöt täsmentävät sen, miten tätä vaatimusta sovelletaan (3. Moos. 11–15).

Kun on kyse ihmisistä, fyysiseen eheyteen tulee lisäksi moraalinen eheys: Israel tietää, että Jahvea tulee palvella ”täydellä sydämellä”, täysin vilpittömästi ja uskollisesti (1. Kun. 8:61; vrt. 5. Moos. 6:5; 5. Moos. 10:12), ja että tähän palveluun kuuluu käskyjen noudattaminen ja taistelu pahaa vastaan: ”Sinä hävität pahan keskuudestasi” (5. Moos. 17:7, 12). Profeetat taistelivat kiivaasti ”uskonnollisen tajun” vääristymiä vastaan (Aam. 4:4 ff.; Jes. 1:10–17; Jes. 29:13): on etsittävä todellista vanhurskautta karkottamalla väkivalta ja itsekkyyt, elämällä uskossa Jumalaan, oikeutta kunnioittaen ja hyvää tehden (Jes. 58). Jumalan Abrahamille antama käsky: ”Vaella minun edessäni ja ole täydellinen” (1. Moos. 17:1) ilmaisi näin yhä selvemmin sisältönsä rikkauden.

3. Täydellisuuden harjoittaminen. Hurskaat juutalaiset pohtivat esi-isien esimerkkejä (Viis. 10; Sir. 44–49) ja etsivät täydellisyyttä Lain noudattamisesta: ”Onnellisia ovat tiellään täydelliset, ne, jotka vaeltavat Jahven laissa” (Ps. 119). Juuri heidän kiintymyksensä tähän ihanteeseen kuitenkin kärjisti eräitä ongelmia. Job on täydellisuuden esikuva, ”nuhteeton ja oikeamielinen mies, joka pelkäsi Jumalaa ja karttoi pahaa” (Job 1:1); miksi onnettomuus ei säästä häntä? Tämä tuskallinen kysymys pitää sielut avoimina ja odottavina.

UT.

1. Täydellisyys laissa. Evankeliumi osoittaa kunnioitusta tällaiselle odotukseen avoimelle täydellisyydelle, jota ilmentävät Johannes Kastajan vanhemmat, jotka olivat ”moitteettomia” uskollisuudessaan Laille (Luuk. 1:6), sekä Simeon ja Anna (Luuk. 2:25–38). Mutta jos Lain noudattaminen pyrkii sulkeutumaan itsetyytyväisesti itseensä, se ei ole enää muuta kuin vääriä täydellisyyttä ja herättää Jeesuksen ehdottoman vastustuksen (esim. Luuk. 18:9–14; Joh. 5:44), jota Paavalin vastustus jatkaa (vrt. Room. 10:3; Gal. 3:10).

2. Jeesus ja täydellisyys. Lain on todellakin täytyttävä aivan toisella tavalla. Osoittaessaan täydesti, että kaikkein pyhin Jumala on rakkauden Jumala, Jeesus antaa uuden suunnan täydellisuuden vaatimukselle, jonka suhde Jumalaan synnyttää. Kyse ei enää ole säilytettävästä nuhteettomuudesta vaan Jumalan lahjoista ja rakkaudesta, jotka on otettava vastaan ja joita on levitettävä eteenpäin.

Jeesus ei asetu niiden ”vanhurskaiden” rinnalle, jotka karttavat syntisten seuraa: syntisiä varten hän tuli (Matt. 9:12). Hän on kyllä ”virheetön karitsa” (1. Piet. 1:19), jonka esikuvana olivat Leviticuksen säädökset, mutta hän ottaa kannettavakseen meidän syntimme ja vuodattaa verensä niiden anteeksiantamiseksi; näin hänestä tulee meidän ”täydellinen” pappimme (Hepr. 5:9; 7:26 ff.), joka kykenee tekemään meidätkin täydellisiksi (Hepr. 10:14).

3. Täydellisyys nöyryydessä. Joka siis tahtoo hyötyä hänen tuomastaan pelastuksesta, hänen on tunnustettava itsensä syntiseksi (1. Joh. 1:8) ja luovuttava vetoamasta mihinkään omaan ansioonsa, jotta hän turvautuisi yksin hänen armoonsa (Fil. 3:7–11; 2. Kor. 12:9). Ilman nöyryyttä ja irrottautumista ei voi seurata Jeesusta (Luuk. 9:23 rinnakk.; Luuk. 22:26 ff.). Kaikkia ei kutsuta samanlaisiin konkreettisen luopumisen muotoihin (vrt. Matt. 19:11; Ap. t. 5:4), mutta täydellisyyteen pyrkivän on kuljettava tätä tietä anteliaasti; rikkaalle nuorukaiselle lausutut sanat kiinnittävät hänen huomionsa: ”Jos tahdot olla täydellinen, myy, mitä omistat... ja tule, seuraa minua” (Matt. 19:21; vrt. Ap. t. 4:36 f.).

4. Rakkauden täydellisyys. Täydellisyys, johon Jumalan lapset on kutsuttu, on rakkauden täydellisyyttä (Kol. 3:14; Room. 13:8–10). Luukkaan rinnakkaiskohdassa Matt. 5:48:aan nähden luemme sanan ”täydellinen” sijasta ”armahtava” (Luuk. 6:36), ja myös Matteuksen asiayhteydessä puhutaan yleismaailmallisesta rakkaudesta, joka

ulottuu viholliseen ja vainoojaan. Kristityn on toki pysyttävä erossa pahasta (Matt. 5:29 f.; 1. Piet. 1:14 ff.); mutta muistuttaakseen Isäänsä (Matt. 5:45; Ef. 5:1 f.) hänen on samalla huolehdittava jumalattomasta (vrt. Room. 5:8), rakastettava häntä ja voitettava paha hyvällä, vaikka se maksaisi mitä (Room. 12:21; 1. Piet. 3:9).

5. Täydellisyys ja edistyminen. Tämä voittoa anteliaisuus ei koskaan pidä saavutettua tulosta riittävänä. Edistuksen ajatus liittyy nyt täydellisyyden ajatukseen. Kristuksen opetuslasten on aina edistytävä, ”kasvettava tuntemisessa ja rakkaudessa” (Fil. 1:9), myös silloin, kun he kuuluvat ”täydellisten” joukkoon; 1. Kor. 2:6; 14:20; vrt. Fil. 3:12.

6. Täydellisyys parusiassa. He valmistautuvat lakkaamatta Herransa tulemiseen ja toivovat, että Jumala suo heidän tulla sinä päivänä havaituiksi moitteettomiksi (1. Tess. 3:12 f.). Heidän sydämellään on vastata Kristuksen toiveeseen, että hänelle esitettäisiin silloin ”kauttaaltaan säteilevä...” Kirkko (Ef. 5:27); unohtaen sen, mikä on jo toteutunut, he siis kurottautuvat eteenpäin (vrt. Fil. 3:13), kunnes ”kaikki yhdessä... saavuttavat tämän ’täydellisen ihmisen’, täysi-ikäisyyden mitan, joka toteuttaa Kristuksen täyteen” (Ef. 4:13).

AV

Katso myös: → Täyttää — croissance 3 — justice O — Täyteys — Puhdas — Pyhä — temps AT III 1 — vertus-vices 2